

ORIENTACIONS:

La lectura a l'escola. Ensenyament i aprenentatge de la lectura (3-12 anys)

Informació de l'itinerari

Ja fa més de 18 anys que l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament (OCDE) va posar de manifest en diversos estudis que els centres "pedagògicament coherents" se'n sortien més i millor. Ho eren els que disposen de documents que articulen i ordenen, veritablement, la feina que els mestres fan amb els alumnes. Hom en diu "línies d'escola", col·loquialment. Les línies d'escola són, a la vegada, un somni, o un malson, a la majoria de centres educatius.

Disposar de línies d'escola facilita l'aprenentatge dels alumnes atès que fa possible l'anomenat "aprenentatge en espiral"; de fet, l'única modalitat d'aprenentatge que es pot considerar com a tal ja que és coherent amb el paradigma constructivista. El que l'alumne fa enguany és continuació del que va fer el curs passat, i li servirà i encaixarà perfectament amb el que se li proposarà el curs vinent. Les línies d'escola, a més, faciliten l'anàlisi i la interpretació dels resultats dels alumnes i, particularment, l'establiment de les línies de millora que se'n puguin derivar.

Aquesta proposta de Formació Interna de Centre està orientada a la millora de la didàctica de la lectura i dels resultats dels alumnes en els centres educatius d'educació infantil i primària en cinc elements, conceptuals i metodològics, que s'han considerat fonamentals:

1. Competència lectora i desenvolupament competencial de la lectura
2. Procés lector i les estratègies de comprensió lectora
3. Hàbit lector: foment i biblioteca d'aula
4. Llegir per aprendre
5. Procediments de descodificació

Aquesta selecció no exhaurix, però, la relació d'aspectes relacionats amb la millora del tractament didàctic de la lectura i dels resultats dels alumnes que caldria abordar. S'han deixat de banda, de moment, aspectes tan importants com el marc legal de la lectura i els seus components curriculars, la lectura expressiva, la fluïdesa lectora, la competència informacional, l'avaluació formadora i formativa de les fases de lectura i de la comprensió lectora, l'autoconcepte lector, la lectura i les famílies, la lectura a les àrees curriculars, la lectura crítica, etc.

Vídeo explicatiu de l'itinerari "La lectura a l'escola. Ensenyament i aprenentatge de la lectura (3-12 anys)" Enregistrat al CRP d'Amposta el 30 de gener de 2014.

Objectius

1. Identificar alguns dels eixos bàsics de millora de la lectura en un centre educatiu.

2. Vincular els procediments de descodificació a l'aprenentatge significatiu.
3. Conèixer les implicacions a l'aula del procés lector, particularment en relació a les estratègies de lectura.
4. Reconèixer el potencial educatiu de l'hàbit lector i les característiques dels entorns que el desenvolupen.
5. Diagnosticar l'estat de la didàctica de la lectura en relació als eixos de reflexió proposats.
6. Dissenyar, desenvolupar i valorar activitats de lectura relacionades amb els eixos de millora treballats.
7. Enfortir la cultura de centre i els mecanismes de treball col·legiat a través de canals de coordinació diversos.
8. Elaborar documents de referència per incloure'ls en el Projecte Educatiu del centre, després de sotmetre'ls a l'aprovació del claustre i del consell escolar.

Continguts

- En la **primera fase**
 - Competència lectora
 - Enfocament competencial de la lectura
 - Materials de lectura a l'aula i al centre
 - Procés lector
 - Estratègies de comprensió lectora
 - Hàbit lector: sentit, fonaments i didàctica
 - Biblioteca d'aula
 - 30' de lectura diària.
- En la **segona fase**
 - Procediments de descodificació i consciència fonològica.
 - Ensenyament recíproc.
 - Llegir per aprendre.
- En la **tercera fase**
 - Criteris de selecció, disseny i valoració de materials i activitats.
 - Llengua oral i lectura
- En la **quarta fase**
 - Coordinació docent
 - Coherència pedagògica

Carpeta de formació

- Informes, intercycle, de les sessions plenàries:
 - Competència lectora i desenvolupament competencial de la lectura
 - Procés lector i estratègies de comprensió lectora
 - Hàbit lector: foment i biblioteca d'aula
 - Procediments de descodificació
 - Ensenyament recíproc
- Informes diagnòstics de cicle de les sessions plenàries:

- Competència lectora i desenvolupament competencial de la lectura
 - Procés lector i estratègies de comprensió lectora
 - Hàbit lector: foment i biblioteca d'aula
 - Procediments de descodificació
 - Ensenyament recíproc
- Informes d'escola de sessions i diagnòstics
 - Document de disseny i desenvolupament de pràctiques d'aula
 - Documents de valoració de pràctiques d'aula
 - Document d'escola d'acords de millora relacionats amb els cinc elements

ORIENTACIONS PER A LA COORDINACIÓ

Documents de lectura prèvia per als Equips de Coordinació i Direcció (ECD)

- [La FIC, una oportunitat de teixir línies d'escola](#)
- [Estructura i descripció de l'itinerari](#)
- [El treball en grup i la formació interna de centre](#)
- [Qüestionari inicial](#)